

Podsumowanie konferencji naukowej „Potrzeby natury. Czy Puszcza Białowieska wymaga ingerencji człowieka?”

Prezentujemy podsumowanie konferencji naukowej poświęconej ochronie Puszczy Białowieskiej, która odbyła się 21 marca br. Polecamy materiały do pobrania oraz zapis filmowy wydarzenia.

Prezentujemy podsumowanie konferencji naukowej poświęconej ochronie Puszczy Białowieskiej, która odbyła się 21 marca br. Polecamy materiały do pobrania oraz zapis filmowy wydarzenia.

Konferencja odbyła się w Sejmie RP. Wydarzenie objął swym patronatem Wicemarszałek Sejmu dr Stanisław Tyszka. Spotkanie otworzył dr hab. Stanisław Kędzia oraz poseł Piotr Apel. W imieniu Pracowni gości przywitał Radosław Ślusarczyk.

Referaty wygłosili:

- [„Puszcza Białowieska. Konflikt A.D. 2017” \(pdf, 9,5 MB\)](#)
dr hab. Bogdan Jaroszewicz – Białowieska Stacja Geobotaniczna, Wydział Biologii, Uniwersytet Warszawski, Białowieża
- [„Lasy Puszczy Białowieskiej w perspektywie zmian długoterminowych” \(pdf, 8,3 MB\)](#)
prof. dr hab. Małgorzata Latałowa – Pracownia Paleoekologii i Archeobotaniki, Katedra Ekologii Roślin, Wydział Biologii, Uniwersytet Gdański, Gdańsk
- [„Puszcza Białowieska – ostatnia wyspa pierwotnej przyrody” \(pdf, 3,9 MB\)](#)
dr hab. Rafał Kowalczyk – prof. IBS PAN, Instytut Biologii Ssaków, PAN, Białowieża
- [„Puszcza Białowieska: ptaki, skarby i mity” \(pdf, 1,8 MB\)](#)
dr hab. Przemysław Chylarecki – prof. MiIZ PAN, Muzeum i Instytut Zoologii PAN, Warszawa
prof. dr hab. Tomasz Wesołowski, Pracownia Biologii Lasu, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław
- [„Wyniki społecznego monitoringu zarządzania zasobami Puszczy Białowieskiej przez Lasy Państwowe”](#)
mgr Adam Bohdan, Fundacja Dzika Polska
- [„Potrzeby i problemy mieszkańców regionu puszczy białowieskiej” \(pdf, 1,2 MB\)](#)
mgr Joanna Łapińska, mgr Arkadiusz Smyk, mgr Ewa Komar – nieformalna grupa „Lokalsi przeciwko wycince Puszczy Białowieskiej”

Najważniejsze wnioski z konferencji, będące efektem przedstawionych referatów oraz dyskusji

1. Puszcza Białowieska jest przyrodniczym obiektem światowego dziedzictwa UNESCO o historii ochrony sięgającej 600 lat.
2. Puszcza Białowieska nie wymaga żadnej naprawczej ingerencji człowieka, a obecna gradacja kornika nie zagraża jej trwałości. Ewentualna ingerencja człowieka powinna być ograniczona do ochrony ekosystemów nieleśnych i ginących gatunków wymagających ochrony czynnej oraz przebudowy młodych wiekowo sosnowych i świerkowych monokultur posadzonych przez leśników na siedliskach lasowych, na których powinny się znajdować drzewostany mieszane bądź liściaste. Drewno pochodzące z takiej przebudowy powinno trafiać na rynek lokalny.
Kornik drukarz na terenie puszczy pojawia się cyklicznie, a jego gradacje są procesem

naturalnym, zapewniającym naturalną ciągłość procesów przyrodniczych, w tym tworzenia się martwego drewna, niezbędnego do życia wielu gatunkom zwierząt i grzybów, w tym ściśle chronionym i występującym tylko na terenie puszczy.

3. Współczesne ekosystemy leśne Puszczy Białowieskiej stanowią kolejny etap w historii szaty leśnej, która rozwija się tu nieprzerwanie od ustąpienia ostatniego zlodowacenia; podlegają one naturalnym zmianom, wynikającym między innymi ze zmian klimatu. Zmiany te obejmują również ustępowanie lub ekspansję gatunków drzew.
4. Puszcza Białowieska nie jest „dziełem człowieka”. Mimo, że człowiek pojawił się na jej terenie już w okresie prehistorycznym, a w okresie nowożytnym była obiektem tradycyjnego użytkowania (m.in. sianozęcia, bartnictwa, łowiectwa, produkcji potażu, smoły i węgla drzewnego), to aż do XX wieku jego wpływ na przyrodę puszczy był ograniczony.
5. Szkody w środowisku leśnym, jakie wyrządzało tradycyjne użytkowanie puszczy i pozyskiwanie drewna na potrzeby lokalne, zabiżniają się obecnie dzięki naturalnym, spontanicznym procesom przebudowy i regeneracji lasu. Nieocenioną rolę w tej przebudowie odgrywa kornik drukarz.
6. Współczesna gospodarka leśna prowadzi do spadku naturalności Puszczy Białowieskiej, zaburza naturalne procesy ekologiczne i zubaża jej wartości przyrodnicze. Nie powinna być traktowana jako narzędzie kształtowania i ochrony różnorodności biologicznej tego terenu.
7. Lasy Państwowe łamią na terenie Puszczy Białowieskiej zobowiązania Polski wobec UNESCO poprzez prowadzenie cięć w strefach, gdzie zadeklarowano ochronę polegającą na braku ingerencji w drzewostan w celu zachowania naturalnych procesów oraz poprzez intensyfikację pozyskania drewna w innych obszarach.
8. Ze strony Ministerstwa Środowiska i Lasów Państwowych przekazywany jest do mass mediów nieprawdziwy obraz stanu zachowania i wartości przyrodniczej Puszczy Białowieskiej. Ministerstwo Środowiska prowadzi kampanię dezinformacji.
9. Postawa Ministerstwa Środowiska oraz Lasów Państwowych polegająca na odrzucaniu dialogu z naukowcami sprzeciwiającymi się ingerencji w przyrodę Puszczy Białowieskiej oraz marginalizowaniu wyników ich badań, nie sprzyja rozwiązaniu konfliktu i wypracowaniu właściwych form ochrony przyrody dla tego unikatowego w skali europejskiej obiektu przyrodniczego.
10. Lokalna społeczność w coraz większym stopniu sprzeciwia się prowadzonej obecnie przez Lasy Państwowej gospodarce leśnej i jednocześnie podkreśla konieczność zaspokojenia lokalnych potrzeb na drewno opałowe oraz zwraca uwagę, że pozyskanie drewna w puszczańskich nadleśnictwach nie przełożyło się na zyski dla regionu. Tezy, że poszerzenie Białowieskiego Parku Narodowego przyczyniło się do zapaści na rynku drzewiarskim w regionie, nie znalazły potwierdzenia w danych statystycznych. Dodatkowo dokumenty strategiczne dla regionu podkreślają, że rozwój turystyki jest istotnym potencjałem wynikającym z unikatowości przyrodniczej Puszczy i jej kulturowego otoczenia.
11. Puszcza Białowieska nie jest własnością Lasów Państwowych i stanowi dziedzictwo przyrodnicze całego narodu, dlatego w podejmowaniu decyzji dotyczących puszczy musi zostać uwzględniony głos społeczeństwa w skali całego kraju. Puszcza Białowieska jest również unikatowym na skalę światową miejscem prowadzenia badań naukowych (potwierdzają to wyjątkowo liczne publikacje naukowe w prestiżowych czasopismach naukowych), służącym nie tylko polskiej ale również światowej nauce i ochronie przyrody.

Do wzięcia udziału w konferencji i zaprezentowania swoich wyników badań zostali zaproszeni zarówno naukowcy opowiadający się za gospodarką leśną w Puszczy Białowieskiej, jak również przeciwnicy użytkowania rębego puszczy. Nikt z opowiadających się za ingerencją w drzewostany Puszczy Białowieskiej naukowców z Instytutu Badawczego Leśnictwa i Wydziałów Leśnych krajowych uczelni nie przyjął zaproszenia na konferencję.

